

Štampa vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
živajo list brez po-
sebne naročnina.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dobó
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopisi se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 48.

V Mariboru, dne 30. novembra 1899.

Tečaj XXXIII.

Uradniki po Spodnjem Štajarskem.

Uradniške razmere na Spodnjem Štajarskem so zelo žalostne. Naše uradništvo je ločeno v dva tabora, tako se samo loči, tako ga loči tudi javnost. Na eni strani so Nemci. Njihove zmožnosti ne da bi moralo biti velike, toda na vsak način morajo imeti živo nemško prepričanje. Kajti nemški uradniki so v prvi vrsti pozvani, da zanesejo nemško ime med nas Slovence, da delujejo v smislu germanizacije. Oni so odposlanci nemške osrednje vlade in zato se jim poskrbljajo tudi najboljše mesta. Njih usposobljenost je le postranska reč. Da je to gola istina, dokazuje nam imenovanje Wurmserja predsednikom okrožnega sodišča celjskega. Na njem se niso nikdar opazale izvanredne uradniške sposobnosti, pač pa strogo nemško mišljenje.

Ljudstvo naše že pozna nemško uradništvo. Ker vidi v njih večinoma le svoje narodne nasprotnike, zato nima zaupanja do njih, zato njih ne spoštuje. V uradih pa se mu že zaradi slabega znanja ljudskega jezika in vsled tega zaradi pomankljivega sporazumljenja ne morejo priljubiti. Koliko žrtev je že terjalo slabo znanje našega jezika! Naše ljudstvo se torej res ne more ogrevati za nemške uradnike in po listih in shodih protestira proti njim.

Naše ljudstvo hrepeni po slovenskih uradnikih. Ž njimi se lahko razgovori, njim lahko odkrije svojo dušo, in slovenski uradniki so tudi sposobni kot sinovi istega naroda razbrati stanje ljudskih duš. Toda nemška osrednja vlada in njena podružnica v Gradcu

nam odteguje uradnike slovenske narodnosti. V politične urade nam pošilja razne nemške grofe in barone, da med nami začnejo svojo kariero, v sodnijske urade pa pošilja najrajši sinove najstrastnejših nemškutarjev po slovenskem ozemlju. A kam gredo slovenski uradniki? Sodnijski uradniki, čeprav Štajarci, morajo prepogosto na Kranjsko. In ako tudi kateri ostane na Štajarskem, potem ga v mladih letih izrabljajo pri okrožnih in drugih z delom obloženih sodiščih, a ko bi moral avansirati, pošljejo ga kam v kaki zakotni trg. Nemški kolegi pa avansirajo hitro in visoko, da se jim lahko zmoti, ako nimajo dobrih živcev. Pri političnih uradih, tam pa še je avansiranje mnogo težje, kajti tam mora biti ne samo Nемеc, ampak tudi plemenitaš, ako se hoče povspeti višje. To vedo naši pravniki in se vsled tega tudi jako redko posvečujejo tej stroki.

Nemški uradniki pogosto prestopajo meje dovoljenega kretanja. Toda ne sme se jim skriviti las, kajti sicer je v nevarnosti uradniška veljavnost. Slovenski uradniki pa se večkrat niti v dovoljenih mejah ne smejo gibati, potem so predmet najgrših, najostudnejših napadov. Izgled lahko donesemo iz najnovejših časov. Med sodniki, ki so oprostili gosp. Bovho, zatoženega radi težke telesne poškodbe povodom čeških izgredov v Celju, sta se nahajala tudi Slovenca dr. Gregorin in dr. Krančič. Gosp. Bovha in donesel najjasnejše dokaze za svojo nodolžnost. V kljub temu je celjska vahtarca na nizki način napadala slovenska sodnika ter jih krivila neprikrito pristranosti. Državni pravdnik bi

moral poskrbeti, da se konfiskacija lista vsled tega napada takoj izvrši. A več kot 24 ur je ležal listič po nekaterih gostilnah in ljudje so lahko čitali neopravičene, ves uradniški stan žaleče napade.

Slovensko ljudstvo zmeraj težje in težje prenaša te neznosne razmere po naših uradih. Rado bi krepko izrazilo svoje mnenje, toda državna roka preti nad njim, da takoj mahne, ako se kaj neljubega izreče proti nemškemu uradnikom. Zato pa prosimo naše državne poslance, naj oni govoré v imenu ljudstva! Slučaj o gosp. Bovhi, ki smo ga ravnokar opisali, so že omenili v posebni interpelaciji. Tako naj storé v vsakem slučaju! In če ne bo pomagalo mirnim potom, naj začnó s hrupom. Kindinger in njegovi somišljeniki ne zaslužijo nobenega spregleda!

Državni zbor.

Obstrukcija.

Te besede se silno bojijo visoki krogi. Kaj pa je obstrukcija? Skozi dve leti smo jo imeli v državnem zboru. Obstoji pa v tem, da se na ta ali oni način zabrani vsako uspešno delovanje v zbornici. Nemški obstrukcionisti so ropotali in kričali, metali tintnike okrog in vrgli zborničnega predsednika z njegovega sedeža. Če so se naveličali krutega nasilstva, zahtevali so glasovanje po imenih. Danes 23. novembra so začeli obstrukcijo Čehi. Toda, kakšen razloček med nemško in češko obstrukcijo? [Česki govorniki govorijo dolgo, ali čitajo iz knjige, samo

Listek.

Crtice o Burih.

(Konec.)

Sploh je ves burski rod izredno srčen, tudi žene niso izvzete. Ko se je sedanja vojska pričela in so moški skoraj vsi odšli na mejo dežele, so stopile skupaj žene Burov v glavnem mestu ter sestavile telesno stražo za starega predsednika države, Pavla Krügerja. «Če nam sovražniki hočejo umoriti ljubljene predsednika, so izjavile, bodo morali prej iti čez naša mrtva trupla, predno ga dobé v svojo pest.» To so junaške žene.

Buri živijo jako priprosto, dočim so angleški vojaki najbolj razvajeni na svetu. Zjutreka brez klobas, jajec, konzerv, čaja itd. ne poznajo angleški vojaki. Za to vojsko so se Buri dobro pripravili. Oskrbeli so si najboljše topove, najizvrstnejše puške pa obilo streliva.

Občudovanja vreden je tudi Burov narodni ponos. Rajši umrejo vsi, kot da bi morali izgubiti svojo domovino. Le v njej se čutijo srečne. Prav ta narodni ponos jih dela tako hrabre, tako požrtvovalne. Svojo domovino ljubijo s celim srcem, za nje neodvisnost od Angležev, katere sovražijo iz cele

svoje duše, radi darujejo svojo srčno kri. Kaj čuda potem, da se razun Angležev, nekaterih Amerikanov in velikih židovskih kapitalistov, katerim se strašno sline cedé po bogatih transvalskih zlatih rudnikih, vsi drugi narodi potegujejo za Bure, nabirajo za nje denar pa tudi prostovoljce. Posebno se potegujejo za nje naši bratje Rusi.

Tudi Slovenci jim želijo končnega uspeha in slavne zmage nad kramarskimi Angleži. Lepe lastnosti Burov so nujno potrebne tudi Slovincem, ki se imajo boriti s sličnimi krivičnimi sovragi kot Buri. Treba nam pravega zaupanja v Boga. Treba pa nam tudi prav živo pri našem boju z uma svitlim mečem hrabrosti in pravega narodnega ponosa. Slednjega Slovincem najbolj primanjkuje, zato pa tudi marsikje hodijo po nas in nas po nepotrebem vladajo naši sovražniki. Naši rodoljubi naj posnemajo za svojo domovino iskreno vnete Bure. Tudi našemu slovenskemu ženstvu želimo hrabrosti in ljubezni burskih žen za naše narodne svetinje, potem utegnemo tudi Slovenci doživeti srečnejših časov.

Ciriljev.

Smešničar.

Napaka. «Kako vam diše klobase?»
Gost: «Jedno napako imajo.»

Krčmar: «Katero napako?»

Gost: «Tega, kar bi moralo biti v klobasah, ni notri, tega pa, kar je v klobasah, bi ne smelo notri biti.»

Gospodičina: «Ko bova mož in žena in če umrjem poprej kakor ti, boš vendar šel za mojim pogrebom?»

Ženin (hitro): «Z velikim veseljem!»

A: «Zakaj je Drava tako upadla, kakor še nikdar?»

B: «Zato, ker je vinski trgovci veliko preveč porabijo.»

A: «Zakaj se joče tvoja žena?»

B: «Zato, ker jo je sram, da je že tako stara, pa še ni svojega križa videla.»

A: «Koliko klobas treba do lune?»

B: «Ena, če je dosti dolga.»

A: »Zakaj ptiči po zraku frčijo?»

B: »Zato, ker po zraku hoditi ne morejo.«

A: «Zakaj mačka miši lovi?»

B: «Zato, ker miš mačke ne more.»

Zbral Boštjan F.

da zabranijo delovanje državnega zbora pod to vlado, ki jim je storila toliko krivico ter z nevkretno roko vsekala globoke rane. Preden se je začel danes razgovor o pogodbi z Ogrsko, ki je bil na dnevnem redu današnje seje, je dobil češki poslanec Doležal besedo, da vtmeľji svoj nujni predlog, naj se pri prihodnjem ljudskem štetju štejejo ljudje po svoji narodnosti, in naj se ne ponavljajo krivice, kakor pred 10 leti, ko se je brez števila Čehov prištevalo Nemcem. V ta namen je predlagal Doležal pred nekaterimi dnevi, naj se izvoli posebni upravni odsek 48 udov, ki ima to stvar pretresti in staviti primerne predloge. A takrat se mu je ustavil poslanec dr. Gross, češ, zakaj nov odsek, saj že imamo odsekov dovolj! Predsednik je dal glasovati ter izjavil, da se je predlog za izvolitev upravnega odseka odklonil. A dozdevalo se nam je, tudi časniki so tako poročali, da se je večina zbornice vzdignila za Doležalov predlog.

Po opravljenem redu je še le danes dobil besedo k vtmeľjevanju svojega predloga Doležal. Tu je razodel, da je isti dr. Gross, ki se je protivil izvolitvi upravnega odseka, te dni sam podpisal enak predlog, naj se izvoli odsek 48 udov, ki ima vrediti to zadevo. Pa, ko je Doležal zahteval izvolitev tacega odseka, ki zahteva od vlade, da se postopa pri ljudskem štetju pravično: je požrl dr. Gross svoje lastne besede in se protivil izvolitvi upravnega odseka. Doležal je dokazal z gotovimi dogodki, ktere je čital iz posebne knjige, da so v tem mestu toliko tisuč, v onem zopet toliko stotin Čehov pred desetimi leti prištelci Nemcem. Predsednik mu je segal večkrat v besedo, naj v zbornici ne čita, temveč prosto naj govori. Doležal pa ugovarja tej zahtevi predsednika rekoč: «Jaz moram resnično govoriti; a ni mogoče, da bi si iz glave zapomnil vse te številke in razna imena; moram toraj čitati.» Ko je govoril in bral malo več, kakor dve uri, zahteva besedo k isti stvari češki poslanec Šileni, ki dokazuje na dalje, koliko krivice se godi Čehom s prištevanjem njihovih rojakov k nemški narodnosti. Govoril je Šileni dobro uro, za njim o isti stvari Spinčič in Horica. Kramar zahteva sklep seje. Levičarji zahtevajo na to večerno sejo ob 7. uri, da se razgovor o Doležalovem predlogu konča. Pri glasovanju se je pokazalo, da je levica v večini za 6 glasov.

Večerna seja se začne; levica zahteva sklep razgovora; levica je zopet zmagala: Sledili so nekateri popravki Lahov proti trditvam Spinčiča. Lahi so v svoji predrznosti trdili, da se v Primorju njim krivica godi (!), ne Slovencev in Hrvatov. A dobro sta njim zasolila Spinčič in dr. Laginja. Okoli 9. ure zvečer se je glasovalo o velevažnem Doležalovem predlogu: naj se izvoli odsek 48 udov, ki bo pretresoval vso zadevo zastran bodočega ljudskega štetja. A kaj se zgodi? Desnica je bila ta dan v tretjič v manjšini. Glasovalo je 205 poslancev in sicer 111 proti predlogu in 94 za predlog. Vsled tega nastane velik vrisk na levici. Da je desnica s tem važnim predlogom propadla, to so zakrivile sledeče okoliščine: 1) Razun Čehov ni nihče na desnici vedel, da se ima 23. novembra vršiti razgovor o nujnem predlogu Doležala; radi tega je bilo premnogo desniških poslancev odsotnih; 2) izmed udov katoliške ljudske stranke ni glasoval z desničarji nihče, kakor dr. Tollinger — vsi drugi so se zdržali glasovanja, eden je celo glasoval z levičarji; 3) najbolj so pa zakrivili naš poraz odsotni člani izmed Poljakov, velikega posestva in «kršč. slovanske narodne zveze.» Danes ne vemo, drži li še desnica skupaj ali ne? Bodo Čehi ostali pri svojem večerajšnjem početju in tirali obstrukcijo dalje ali ne?

O avdijenci pri cesarju.

Ker grof Clary ne more z državnim vozom naprej, posegel je cesar vmes ter poklical k sebi načelnike desničarskih klubov. Za Slovence je govoril posl. Povše, za Hrvate

poslanec dr. Bulat. Cesar je govoril k Povšetu o političnem položaju, razmotrival je potrebo, da se najnujnejše državne potrebščine hitro rešijo, k tem pa spadajo: kvota, zakon o razdelitvi dohodkov in provizorij proračuna, — in je pozivljial klub, da k izvršitvi te naloge tudi zdajnemu ministerstvu pripomore, ker je to njega naloga. Poslanec Povše je odgovoril, da so se v tem klubu sestali Slovenci, Hrvatje in Rusini in da vsi ti zahtevajo parlamentarno delovanje, ker jim je le v parlamentu mogoče zagovarjati svoje, po zakonu zajamčene narodne pravice, ter je nadaljeval: Naša zveza se trdo drži desnice, ker najde ondi naravne zaveznike, zastopnike vseh avstrijskih Slovanov in pa katoliško nemško ljudsko stranko, s katero jo veže jednako stremljenje v verskih in gospodarskih vprašanjih. Vse to nam veleva ostati pri desnici, ker nam tudi sedanje uradno ministerstvo sovražno nasprotuje, kar se vidi posebno pri imenovanju celjskega sodnijskega predsednika, ki je naše ljudstvo silno užalilo. Mi se bomo držali naših pravic in bomo svoje politično nastopanje uredili po tem, kar nam veleva naša dolžnost nasproti našemu narodu, katerega zastopamo. Dr. Bulat je govoril pred cesarjem splošno v istem smislu, le glede državnih potrebščin je obljubil podporo svojih somišljenikov. Iz tega sporočila je razvidna razlika med besedami, ktere je govoril Povše in dr. Bulat. Povše je odločno povdarjal, da naša zveza ne more nič obljubiti v podporo zdajšnji vladi, med tem, ko je Bulat v imenu hrvatske narodne stranke te najnujnejše državne potrebščine podpirati obljubil. Dalmatinski Hrvat: Bulat, Zore, Borčič, Klaič in Vukovič spadajo k tako imenovani narodni (vladni) hrvatski stranki; dr. Trumbič, Bianchini in Perič pa k pravaški stranki. Rusini so nejevoljni, da se njih vodja Barwinsky ni pozval k cesarju. To je očitno zabranil vpliv Poljakov.

Avstro-ogrška pogodba.

24. novembra se je začela razprava o pogodbi med Avstrijo in Ogrsko. Proti tej pogodbi so prav za prav vse stranke državnega zbora. Proti njej sta govorila danes Čeha Kaftan in Dvoršak. Razprava bo trajala gotovo 3 dni, preden se izroči odseku. Socialno politični odsek je zboroval 24. t. m. ter se je določil njegov delokrog. Temu odseku se imajo izročiti v pretres vsi predlogi, ki zadevajo varstvo in zavarovanje delavcev. Beseda «delavec» se vzame tukaj v najširšem pomenu.

Inostranci o Mohorjevi družbi.

Mohorjeva družba je dika slovenskega naroda, ž njo se smejo pokazati Slovenci pred celim svetom. Ona zanaša slavo slovenskega imena tudi preko mej našega cesarstva. Imeniten rimski časnik opisuje letos našo družbo tudi italijanskemu narodu ter vabi Italijane v posnemanje. Slovenci, pristopimo letos še v večjem številu k družbi, sebi v korist in ponos, drugim v zgled!

O Wurmserju.

Vsi slovanski in tudi mnogo nemških listov pripoznava, da je imenovanje Wurmserja predsednikom okrožnega sodišča celjskega žaljenje slovenskega naroda. Slovenski poslanci so že pred imenovanjem rekli justičnemu ministru, da so z vsakim zadovoljni, samo z Wurmserjem ne. Minister pa je nalašč imenoval ravno Wurmserja. O naših poslancih se sicer piše, da so razburjeni vsled tega imenovanja, toda mi se bojimo, da se bo razburjenost zopet ohladila, ne da bi rodila odločnih korakov. Ljudstvo zahteva v tem oziru odločnost.

Trst.

Tržaški Slovenci so postali v zadnjem času prav živahni. V mestu in okolici prirejajo shod za shodom ter poučujejo in navdušujejo ljudstvo. Posebno pozornost obračajo

govorniki ljudskemu štetju ter opozarjajo, kako krivično je štetje po občevalnem jeziku, kako uradniki pri štetju krivično postopajo in kako vlada potem vkljub vsem krivicam in nepravilnostim ravno ljudsko štetje jemlje za podlago svojega stališča nasproti slovenskim narodom. Tržaški Slovenci nam morajo biti zgled v tem gibanju.

Vojska v Južni Afriki.

Angleški listi so polni veselja, kajti iz Južne Afrike jim je prinesel brzozav veselo vest, da so Angleži premagali pri Belmontu Bure. Zmaga je sicer nezatna in ne bo uplivala mnogo na celi položaj, toda Angleži tudi malih, nezatnih zmag dosedaj niso bili navajeni. Na vzhodni strani so se Buri začeli pomikati nazaj, a ne morda zaradi kake nesrečene bitke, ampak ker morajo sedaj svoj hrbet zavarovati na vse strani in previdno postopati, kajti Angležem je došla iz domovine zdatna pomoč. General Buller je sedaj vrhovni poveljnik angleških čet. O angleški posadki v Ladysmithu še zmeraj ne poročajo angleški listi nič določnega. Toda brezdvomno je v burskih rokah.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Letopis) I. letno poročilo «Gospodarske zveze» v Ljubljani. Prvič je izdal za «Gospodarsko zvezo» v Ljubljani letno poročilo ravnatelj iste, gosp. Ferdinand Sajovic. Isto se bavi samo z onimi zadrugami, katere so člani «Gospodarske zveze,» ker čas ni dopuščal sestaviti celokupno poročilo vseh slovenskih denarnih zavodov in drugih zadrug. Letopis obsega: 1) Predgovor. 2) Splošno poročilo o kreditnih zadrugah. 3) Seznamek posojilnic, katere so priglasile svoj pristop k «Gospodarski zvezi». 4) Letno poročilo ljudske posojilnice v Ljubljani. 5) Denarni promet posameznih zadrug in skupni denarni promet istih. (Sumarium). 6) Račun zgube in dobička posameznih zadrug in istih skupni račun. (Sumarium). 7) Račun bilance posameznih zadrug in istih skupni račun (Sumarium). 8. Kako je ustanavljati Raiffeisnove posojilnice? Uzorna pravila za iste in vse dotične prošnje do oblastev. 9) Vse postave tikajoče se Raiffeisnovih posojilnic in ostalih zadrug. Letopis dobijo vse zadruge, katere so pri «Gospodarski zvezi,» v slučaju pa če ga kedo družih želi dobiti, naj se pa obrne do ravnateljstva imenovane zveze, katero mu ga doloži proti odškodnini. Na Letopis še posebno opozarjamo zaradi točke, kako je ustanavljati Raiffeisnove posojilnice, ker tam imamo navedeno, kaj so Raiffeisnove posojilnice in hranilnice, uzorna pravila za imenovane posojilnice, vse obrazce prošenj do oblastev pri ustanovitvi, one prošnje glede spremembe pravil in ravnateljstva. Zraven prošenj je pa vedno navodilo, kako in kje je iste vložiti. Še bolj je pa nas razveselil zadnji del Letopisa, v katerem imamo navedene vse postave do slednjega časa, tikajoče se pridobitnih in gospodarskih zadrug. Istih do danes nimamo niti v nemščini. Upamo, da vdobimo prihodnje leto še poročilo o vseh družih slovenskih denarnih zavodih, tako da bomo imeli pregled o vsem delovanju na gospodarskem polju.

Izmed ogrskih Slovencev. (Naši slovenski mladeniči) so pred kratkim pokazali, kako vrli in pošteni so. Znano je, da prekmurski Slovenci radi hodijo na božja pota, na sv. misijone, posebno k sv. Trojici, v Šmarje in k sv. Jožefu pri Celju. Ali kaj takega kot letos še nismo doživeli. Pred kratkim je bilo 230 naših slovenskih mladeničev pri duhovnih vajah pri sv. Jožefu nad Celjem. Ali je kaj takega še mogoče pri nas? nas boste vprašali bratje na Štajarskem. Da, hvala Bogu in Mariji Devici, še je mogoče. Na povabilo za dušni blagor ogrskih Slovencev posebno vnetega tišinskega gosp. kaplana Jožefa Klekla, kateremu je veliko

pomagal belotinski gosp. kaplan A. Kuhar, se je odločilo 230 mladeničev, da gredo skupaj v Celje k duhovnim vajam. Bilo je zastopanih 8 župnij in sicer: Sv. Jelena, Cankova, Tišina, Sobota, Martijanci, Belotinci, Turnišče in Črenslovci. Največ mladeničev je bilo iz tišinske in belotinske župnije. Do Poličan so šli peš, od tam pa so se peljali. Pri Sv. Duhu pri Ščavnici so se bili sešli; Dolinci so šli v Belotincih čez Muro, Ravenčarji pa v Tišini; skupaj idoč od tam so lepo molili in popevali. Vsi so prišli veseli in za pošteno življenje navdušeni nazaj. Nobenemu ni žal, da je storil to daljno pot; drugo leto jih bo šlo še več v Celje. Predragi mladeniči! Za to lepo zveličansko delo zaslužite vso pohvalo. Bog Vas potrdi v dobrem in ohrani vas vedno tako poštene, značajne in pobožne! Vsa čast in hvala pa gre tudi prej omenjenima gorečima gospodoma, ki sta povzročila »celjsko romanje« naših mladeničev!

Dostavek uredništva: Tudi nas v srce veseli, da je med ogrskimi Slovenci toliko vrlih mladeničev. Naj bodo vzgled našim mladeničem na Štajarskem! Prepričani smo tudi, da so dobri Slovenci in da taki ostanejo vse svoje žive dni. Bog jih živi!

Od Mure. (Občinska volitev v Selnici ob Muri) z dne 3. junija t. l. je ovržena. Ugodilo se je želji nemškega agitatorja Winklerja. Ker zadnjič ni prišel v odbor, je tako dolgo delal, da je zmagal s svojo pritožbo. Predragi Slovenci selniški! V kratkem boste imeli zopet priliko pokazati, da ste še vrli varuhi slovenske meje. Kot jeden mož pridite vsi na volišče in volite značajne in narodne može v odbor. Ne pripustite, da bi se spet ošabni Nemec šopiril v občinskem uradu! Pokazite tudi šentiljskemu Pistorju, da ste še sami svoji gospodarji na lastnih tleh! Rešite slovensko čast ob meji! Treba bo prav pridno delati za naše poštene slovenske može. Voditelji selniških Slovencev, ne strašite se dela in potov, storite vse, dokler še je čas, da bo slovenska zmaga gotova! Ko so imeli na Dunaju občinske volitve, so tudi dunajske krščanske žene kaj pridno agitirale in veliko pripomogle, da so dunajski kristjani slavno premagali jude. Vrle slovenske žene v Selnici, storite tudi ve svojo narodno dolžnost, da bodo v Selnici Slovenci gospodarji, kakor so že bili sto in sto let! — Mimogrede nam je tudi omeniti, da je naš stari obč. odbor z večino glasov pritrdil in podpisal izjavo, da je šentiljska nemška šola potrebna. Podpisali so se celo taki, ki se štulijo za prave Slovence in ki so pred kratkim rekurirali proti sladkovrški nemški šoli. Lepi Slovenci! Naš nemški župan je to važno sejo sklical na nedeljo dne 12. nov. popoldne, da je tako slovenske odbornike zadržal, da niso mogli na politični shod v Št. Ilj, ki se je tako lepo izvršil in katerega se je kljub temu udeležilo častno število selniških Slovencev. Sicer je županovemu predlogu glede nemške šole odločno ugovarjal eden slovenskih odbornikov, toda na zadnje je bila vendarle večina na strani župana, ko jim je ta razložil, koliko dobroto je storil nemški šulverein občinam, ker jim je podaril šolsko poslopje. Nič bi ne rekli, če bi Nemci delali za nemško šolo za svoje nemške otroke. Tem jo privoščimo, kakor je tudi nam ljuba slovenska šola. Pa grdo in nesramno je od naših Nemcev, da silijo in lovijo tudi slovenske otroke za to šolo ne samo po šentiljski župniji, ampak tudi po jareninski, kakor smo zvedeli. Pa Slovenci, ne vdajmo se! Najljubši nam je materni jezik, tega se naj najprej učijo naši otroci, potem še nekaj nemški, kakor se to godi na naši dvojezični šentiljski šoli. Nemci in nemškutarji nam dostikrat pravijo: Slovenski že vaši otroci znajo od doma, zato se naj v šoli le nemški učijo! Vi, Nemci, kaj pa bi rekli vi, če bi mi rekli vam: Nemci v Spielfeldu, v Strassu, v Cmureku in drugod, vaši otroci že znajo od doma nemški, zato se naj v šoli učijo le slovenski?! O kako bi bili vsi hudi na nas! In mi Slovenci naj bi mirni ostali, ko vi kaj

takega vedno tirjate od nas? Vidite, kar je vam ljubo in drago, to je tudi nam prav.

Iz Kozjega. — Naš okraj dobi torej novega odvetnika. Gosp. dr. Pikel, ki se preseli k nam, je na glasu delavnega narodnjaku. Mi pričakujemo od njega, da bo v naše v marsičem še zaostale narodne in društvene razmere prinesel novo življenje. Tudi za pravno življenje in gibanje bo novi odvetnik važnega, koristnega pomena. Tistim, ki imajo pri sodnji svoje pravne zadeve izbojevati, ne bo več treba v daljnje Celje hoditi po nasvete in pomoč. Pot v Celje je težavna in dolga, vožnje odvetnikov iz Celja pa drage. Mi obsojamo dolge, nepotrebne pravde; a če so neizogibne in potrebne, naj ne bodo po nepotrebem predrage, kakor so bile dozdej, ko sta se večkrat v res neznatnih stvareh kar po dva odvetnika pripeljala iz Celja, kar je iskanje pravice vedno le podražilo. Tega sedaj ne bode več treba; imeli bomo dva domača odvetnika in pravdajoče se stranke se bodo zamogle zateči vsaka k svojemu domačemu odvetniku. To bo gotovo znižalo stroške pravdanja in bo tedaj tudi gospodarskemu življenju v prid.

Konjice. (Zborovanje.) Treba je, da tudi naše slovensko ljudstvo v sedanjih politično velevažnih časih izraza svoje mnenje, svoje želje in zahteve. Dne 26. t. m. je govorilo vrlo slovensko ljudstvo našega okraja v svojem kat. političnem društvu. Sprejelo je znamenite resolucije kot izraz trdnega prepričanja. Resol. prinašamo na drugem mestu. Pojasnjevali in utemeljevali so jih različni govorniki. Prvi govornik je govoril o nadvladi Nemcev v Avstriji, kako neopravičena je in koliko ji je že škodovala. Omenjal je tudi kvarljive nemške navlade v štajarski deželi in kmetje so med izvajanjem sami klicali, da je treba proč od Gradca. Vplel je govornik tudi poučne besede o združnem gibanju ter opisal delovanje vinarških zadrug. Rodoljubni tajnik konjiške posojilnice g. J. Rožman je opisal, kake krivice se godé slovenskemu jeziku v uradu, v šoli in javnosti. Zelo umestno je bilo in priporočali bi vsem polit. društvom v posnemo, da je g. govornik opozoril ljudstvo tudi na ljudsko štetje ter obsodil krivično štetje po občevalnem jeziku. Nekak pregled čez vse važne svetovne dogodke nam je dal g. društveni predsednik. Omenjal je tudi Slomška, kojega rojstna stoletnica se je ravno ta dan pričela. Tudi na gospodarsko-poučni govor se ni pozabilo. Skrbni društveni predsednik je poklical gosp. potovalnega učitelja Jelovška, da poučuje o živinoreji, ozir. bikoreji. Da je govor našel paznih in razumnih poslušalcev, dokazuje dejstvo, da namestavajo na Tepanjih sčasoma ustanoviti bikorejsko zadrugo. Zadovoljni z lepim, na vse strani vspodbudnim zborovanjem so zborovalci odhajali na svoje domove.

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju, kateremu je predsedoval g. dvorni svetnik dr. Friderik Ploj, je dne 14. novembra per aclamationem izvolil odbor, ki se je sledeče sestavil: Predsednik: Jakob Pukl, izdajatelj lista »Der Süden«, posestnik itd., I. podpredsednik dr. Fr. Ploj, c. kr. dvorni svetnik, II. podpredsednik dr. Fr. Simonič, kustos vseučiliške knjižnice; I. blagajnik: Dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik, na Dunaju I., Singerstrasse št. 7; II. blagajnik: Dr. Janko Babnik, c. kr. sodni tajnik v justičnem ministerstvu; I. tajnik: Dr. France Vidic, c. kr. urednik slov. drž. zak.; II. tajnik: Iv. Luzar, nadrevident južne železnice; odborniki: Msgr. Fr. Jančar, papeški častni komornik, župnik nemškega vit. reda itd.; dr. Anton Primožič, c. kr. profesor prid. ministerstvu za uk in bogočastje; Žiga Sezun, c. kr. likvidator v naučnem ministerstvu. Pregledovalci: dr. Vl. Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. sekcijski svetnik v finančnem ministerstvu; dr. J. Hantnani, c. kr. amanuensis v dvorni knjižnici, Janko Hočevar, odvetnik kandidat. Odborni namestniki: Dr. Mat. Murko, c. kr. docent na

vseučilišču itd., dr. Anton Povšič, c. kr. sodni tajnik, prid. justičnemu ministerstvu, Jožef Premru, c. kr. kontrolor pošne hranilnice. Preglednikov namestniki: Jakob Bratkovič, c. kr. profesor v p.; Alojzij Karba, c. kr. poštni pristav; France Pečnik, provizor lekarnarne c. kr. ces. Elizabetine bolnice. Uže v prvi odborovi seji se je razdelilo čez 200 gld. podpor. Prošenj za podporo bilo je dva in petdeset. Upati je, da bodo Slovenci to društvo tudi letos radodarno podpirali, da bode odbor mogel zadostiti teški svoji nalogi. Odbor prosi še posebej izdatne podpore slavnih slovens. posojilnic, mestnih in raznih rodoljub. drugih zastopstev. Darovanje pošiljati je I. blagajniku g. dr. K. Seshunu dvornemu in sodnemu odvetniku, Dunaj I., Singerstrasse 7.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Imenovanje.) Č. gosp. Ivan Vreže je imenovan stalnim profesorjem na c. kr. učiteljsku v Mariboru. — Orožniški stražmojster g. Jožef Požun je imenovan okrajnim tajnikom na Štajarskem.

(Iz Slovenske Bistrice) nam pišejo: Ludovik Kresnik je zdaj zopet časnikar. Piše pa v nemške in slovenske liste. Zadnje nedeljo je prinesla Marburgerca eden njegovih umotvorov, že drugi dan pa »Slov. Narod«. Kresnik že ve, zakaj tako dela, da piše zajedno v nemške in slovenske liste. Toda mi bi prosili slovenske liste, da nam sedaj naj ne kalijo naših razmer. Kresnik bo svoje članke v slovenskem listu rabil za agitacijo ter dokazoval ljudstvu, da še je zmeraj Slovenec. Ako hočejo slovenski listi res nuditi tudi Kresniku prostor za osebno polemiko, magari, naj storijo, a sedaj naj bodo pozorni, dokler niso naše volitve v okrajni zastop dokončane.

(Razsodba v cestnih zadevah.) Upravno sodišče je te dni razsodilo, da je pri novo projektovanih cestah, za katere morajo zasebniki odstopiti potrebni prostor, dokazati pred vsem potrebo dotičnih cest.

(Najbolj nemško mesto Gradec) si te dni obraz zakriva od sramu in žalosti, ker med njegovim zidovjem drzno dviga glavo mednarodni socijalizem. Gradec bo kmalu najbolj socialistično mesto. Pretekli teden v torek so bile v Gradcu občinske volitve III. razreda. Štiri stranke so postavile kandidate, a nobena ni dobila potrebne večine. V petek so se vršile ožje volitve. Zmagala sta dva socialdemokrata Resel in Pongratz, dva nemška nacionalca in eden kandidat Braun, ki hodi z nacionalci, a misli s socialdemokrati. Gradec je prvo glavno mesto, ki ima v občinskem zastopu tudi socialdemokrate.

(Gonja jungovcev.) Štajarski jungovci t. j. socialdemokratski učitelji so sedaj začeli brezobzirno gonjo nasproti vsem, ki niso in ne morejo biti njihovi somišljeniki. Učiteljsko društvo za ptujski okraj bo dne 7. decembra v Vurbergu dalo tudi »primeren odgovor ovaduhinjam, trdečim, da je naše društvo sedež socialdemokratskega gibanja.« Mi smo radovedni na ta odgovor, mogoče, da se nam v njem pojasni, v katero kaso, če ne v socialdemokratsko, plačujejo ondotni jungovci tiste »bele seksarje«, ki jih nazivajo strankarski davek. Ptujsko učiteljsko društvo bo isti dan tudi izključilo nekatere dosedanje ude, ker drznejšo imeti drugo mnenje nego jungovci. Gornjegrajsko učiteljsko društvo bo dne 7. decembra tudi sedelo na sodnem stolu ter na podlagi člankov v »Slov. Narodu«, Učit. Tovarišu«, »Slovencu«, »Domoljubu«, in »Slov. Gosp.« določilo »svoje prijatelje in neprijatelje.« Ali bo tudi še post festum dalo ukor Horvateku, ker je pred njimi nazival Slovence »Windische«, o tem program molči. Učit. društvo za celjski in laški okraj je že obsodilo naš list. G. predsednik A. Gradišnik je

dne 2. nov. ex cathedra povedal, da jim (jungovcem) je naš list že toliko škodoval in da je že toliko nakladal na rovaš našega (jungovskega) ugleda. To društvo je tudi sklenilo, širiti po Štajarskem ljubljanski jungovski list »Učiteljski Tovariš«, koji je pred kratkim proglasil posebno za naše štajarske razmere prikladno geslo: »Rajši z Nemci nego duhovniki!«

(Ustrelil) se je dne 3. nov. t. l. po nesreči 20letni kmečki sin Štefan Kostanjevec, iz fare Sv. Marka niže Ptuja. Šel je s tremi delavci po prodec (gramoz) k Dravi. Ko so gramoz nakopali, je hotel zadeti na ramo puško, katero je imel s seboj. Bil je namreč lovski paznik za borski lov. Ko prime za puško, se ena cev nenadoma sproži ter ga zadene tako močno v glavo, da je izgovoril samo besedo »Jezus«, potem se nezavesten zgrudil in v par minutah umrl. Stariši in znanci žalujejo za pridnim fantom. Bog mu bodi milostiv!

(Gornja Radgona.) Bralno društvo je priredilo dne 26. novembra Slomšekov večer, ki je bil izvanredno dobro obiskan. Posamezne točke so se izvršile v občno zadovoljnost. Slavnostni govornik je bil gosp. F. Muršič od Sv. Benedikta. Več prihodnjic!

(Pot do častniške službe prosta!) »Armee-Verordnungsblatt« prinaša odredbo, vsled katere se povspno po ugodno izpali skušnji lahko tudi oni vojaki do častniške časti, ki nimajo za seboj kadetne šole. Ta odredba je izšla, ker baje — nedostaje častnikov.

(Skušnjo učiteljske usposobljenosti) sta prestali v Gorici gospici Muška Emilija (z odliko), učiteljica pri Sv. Lovrencu, in Swoboda Ivana pri Sv. Nikolaja na Spodnjem Štajarskem.

(Nagla smrt.) V nedeljo so v Rušah igrali pri g. Muleju ondotni tamburaši v prijateljskem krogu. Gosp. Lamprecht, ki je igral brdo, izgine naenkrat iz sobe. Ker ga dolgo ni nazaj, gredo za njim gledat. A kaj so našli? Gospod Lamprecht je ležal nezavesten na tleh. Odprla se mu je na nogi žila in kri mu je iztekla v toliki množini, da je že drugi dan zjutraj izdahnul svojo dušo. Naj v miru počiva.

(V Radgoni) so dne 19. t. m. vpeljali novega pastora. Slovesnosti se je vdeležil na začudenje vseh tudi okrajni glavar baron Salis Soglio. Zvečer so protestantje peli in pili, predsedstvo je imel pri tej zabavi dr. Karl Gočling, kateremu tudi verni Slovenci nosijo svoje denarje.

(Slabi časi.) Za celjsko nemško gledišče so nastopili sila slabi časi, odkar Slovenci več vanj ne zahajajo in odkar je začela naša diletantska družba s svojimi predstavami v »Narodnem domu«. Med tem, ko so te predstave vedno kar najboljše obiskane, se ravnatelj nemškega gledišča pri svojih predstavah žalosten ozira po praznih prostorih. Blagajna mu niti toliko ne nese, da bi poplačal igralce. Sklenil je že menda, da prihodnje leto ne pride več v Celje stradati. — Celjanom se njih ošabnost povračuje!

(Iz Celja.) O novo imenovanem predsedniku tukajšnjega okrožnega sodišča, pl. Wurmserju, se niso pisale baš laskave reči; posebno v zadnji številki tega lista smo čitali neko skrajno pohujljivo lastnost njegovo, kateri še dosedaj niti on niti kdo drugi ni oporekal. Torej je res? No, pa Celjani so na take pojave med Nemci navajeni —. Ker pa je v zadnjem času začel naš mestni urad proti konkubinatom strožje postopati, upamo (?) da se bo loveimenovani predsednik, ako je poročilo listov istinito, spreobrnil, ali, da ga bo spreobrnil mestni urad sam. Bomo videli, kaj se zgodi.

(Najvišje potrjenje.) Cesar je potrdil izvolitev dr. Gvida Srebreta načelnikom okrajnega zastopa brežiškega in Andreja Levaka njegovim namestnikom.

(Na polit. shodu ob Sv. Marjeti ob Pesnici) so bile sledeče resolucije sprejete: za podržavljenje celjske policije, za odpravo

vinške klavzule, število kmetijskih potovalnih učiteljev se naj pomnoži in vpeljejo po vseh krajih obvezni podučni shodi o kmetijstvu, pravičen jezikovni zakon naj se kmalu sklene za vso Avstrijo, shod odločno protestuje proti imenovanju plem. Wurmserja predsednikom okrož. sodišča celjskega, opozarja vse občine ob Pesnici, da takoj vložijo prošnjo za uravnavo Pesnice; rodoljubi naj oskrbijo dvojezične pečate, kjer še jih ni.

(Südmark v Jarenini.) Prihodnjo nedeljo se ustanovi podružnica tega Slovincem sovražnega društva tudi v Jarenini. Slovenci odločno protestujejo zoper to vsiljivost nemškutarjev. Tudi jareninski občinski župan je storil energične korake, da se shod ali prepove, ali kje drugje vrši, ne pa v popolnoma slovenski Jarenini. Slovenci jareninski, le pozor! Teh heilovcev in izdajalcev Avstrije ne potrebujemo pri nas. Gostilničar g. Šteflič pa si naj še enkrat resno premisli, komu da daje prostore in kje in od koga on živi, sicer bomo Slovenci drugače govorili!

(Mariborski Slovenci!) V nedeljo priredi delavsko društvo »Maribor« Miklavžev večer v »Narodnem domu«. Spored je velezanimiv in sestoji iz obdarovanja otrok, iz gledaliških iger, petja in tamburanja. Slovenci, zberimo se v nedeljo vsi v prostorih »Narodnega doma!«

(Poročil) se je gosp. Ante Beg, urednik »Domovine« z gospico Ivanko Praprotnikovo, učiteljico v Ljubljani. Bilo srečno!

(Celovška policija pred celjskim sodiščem.) G. učitelj Gostinčar, ki je bil ob priliki celjskih izgrediv tako hudo napaden od celjske fakinaže, da se je moral v smrtni nevarnosti braniti z revolverjem, je tožil celovška policaja Lehrmana in Rodifa, da sta ga pri aretiranju telesno poškodovala. Policaja sta nezavestnega Gostinčarja tako trdo uklenila, da so ga grozne bolečine na roki zbudile iz nezavesti. Ko je v bolečinah Gostinčar zaklical: »Jezus, Marija!« je jeden policajev zaklical: »Prokleti bindišarski pes, ti bom že pomagal streljati!« Policaja sta vse zanikala in bila oproščena.

(Splošni spodnje-štajarski učiteljski shod,) ki ga sklicuje g. učitelj Ludovik Černej, se bo vršil dne 7. dec. t. l. ob deseti uri predpoldne v »Narodnem domu« v Mariboru. Spored shoda: 1. Jungovci in mi. 2. Naša organizacija. 3. Predlogi in nasveti. Za javni shod se ne bodo razpošiljala posebna vabila.

(Sv. Marjeta niže Ptuja.) Pod zaglavjem »Je-li Bog za vse ljudi ali ne?« smo priobčili zadnjikrat neko novico, o kateri smo dobili do danes celo šumo pojasnilnih pisem. Dejstvo je sicer, da omenjena gospica ni izkazala časti Najsvetejšemu. Toda kakor z velikim veseljem izvemo iz ondotnih duhovniških krogov, gospica tega nikakor ni opustila iz kakega posebnega namena, ampak slučajno. Šla je ravno s sprehoda in naenkrat je pridirjal voz z Najsvetejšim po cesti ter jo iznenadil. Gospica se je nahajala kakih 120 korakov proč od ceste in lahko se je torej komu zdelo, da se je skrila za drevesom. Toda slabega namena ni bilo zraven. Mislimo, da smo s tem pomirili stariše, a tudi velecenjeni gospici učiteljici Pfajfarjevi dali potrebno zadoščenje. Fiat justitia, et pereat mundus!

(V Konjicah) so se sprejele na zborovanju katol. polit. društva, o katerem poročamo natančneje, med drugimi tudi sledeče važne resolucije: Zborovalci zahtevajo, da dobi Spodnji Štajar svoje administrativne urade, zborovalci izrekajo slovenskim poslancom v državnem zboru popolno zaupanje ter upajo, da ostanejo v sedanjih večini in krepko podpirajo Čeha. Poslanci naj delujejo na to, da se bo ljudstvo l. 1900 stelo po narodnosti, ne pa po občevalnem jeziku. Naj zahtevajo od vlade garancij, da se bo ljudsko štetje vršilo zakonito. Celjska policija se naj podržavi. Uradi v Konjicah, tudi politična ekspozitura in pošta, naj dobijo dvojezične pečate in napise. Resolucije so se sprejele enoglasno in z velikim navdušenjem.

(Umril) je danes po kratki bolezni vlč. g. Jožef Slavič, zlatomašnik, duh. svetovalec in župnik pri Sv. Ani na Ajgnu. Svetila mu večna luč!

(Duhovniške spremembe.) Kot kaplan v Dobrni je zopet nastavljen dosednji ondotni č. g. kaplan Matija Zemljčič. V začasni pokoj je stopil zaradi bolezni č. g. Gregor Potokar, kaplan na Dobrni. Prestavljena sta č. gg. kaplana Anton Kolar iz Sv. Petra pod gorami v Novocerkev, Jakob Fink iz Sv. Martina pri Vurbergu v Št. Peter pod gorami. Umril je dne 24. novembra v Laškem trgu vpokojeni župnik Ivan Krener. Naj v miru počiva!

(Politični položaj.) Razne stranke na desnici, iz katerih je sestavljena večina, še so zmiraj skupaj. Imajo pa sejo za sejo: eksekutivni komité, velika parlamentarska komisija in razni klubi, kjer se posvetuje o zdajšnjem položaju. Čehi zavlačujejo sicer obravnave v zbornici z dolgimi govori ter delajo obstrukcijo, ne da bi bili že sklenili v svojem klubu, zadrževati državnozbornske obravnave. V parlamentarski komisiji desnice se je sklenilo, da se izvoli odsek, ki se ima pečati z vsemi političnimi vprašanji, osobito o tem, da se predloži od desnice v zbornici jezikovni zakon za vse avstrijske narode. V tej zadevi so merodajni voditelji desnice veliko zamudili. Med tem ko so si levičarske stranke letos ob binškoških napravah načrt, po katerem se naj vsi narodi ponemčjujejo, niso desničarske stranke vkrenile ničesar. Zanašamo se, da večkratna odločna zahteva »kršč. slovanske narodne zveze« v tej zadevi ne zadene na gluha ušesa.

(Odstop Claryja.) Dne 29. novembra popoldne se je v zbornici govorilo, da je Clary prosil cesarja, naj ga pusti iz službe. Imenuje se knez Windischgrätz kot zaupni mož krone, ki naj poskusi pomiriti Čeha in Nemce. A mir se moka napraviti ne samo med Čehi in Nemci, temveč med vsemi slovanskimi narodi in Nemci. Mogoče, da za nekaj dni preneha državnozbornsko delovanje.

(Graja socialnim demokratom.) O pogodbi z Ogersko je obširno govoril Bianchini. Govor je trajal 4 in pol ure, bil je večidel hrvatski. Načelnik češkega kluba je prosil govornika, naj neha. Čehi in nekateri Jugoslovani so mu ploskali. Obširno so nadalje govorili o tej zadevi kršč. soc. Jaks, Čeha Šileny in Kaftan. V torek zvečer se je razprava končala. Toda Čehi so zavlekli obravnavo z raznoterimi popravki, med katerimi je poslanec Breznovski trdil, da je soc. dem. poslanec Cingr pri neki priložnosti 213 gl. 44 kr. za sebe obdržal, namesto, da bi jih razdelil med uboge delavce. Breznovski je zahteval, da se naj izvoli tako imenovani grajalni odsek, ker so nekateri soc. demokratje psovali Breznovskega kot lažnjivca. Ta odsek se je 26. nov. izvolil ter takoj celo umazano zadevo preiskoval. S to stvarjo se je pečala zbornica celi dan. Vspah je bil ta, da se je graja izrekla dvema socialdem. poslancema: Steinerju in Bernerju. Te razprave so se udeležili nekateri Čehi, najbolj pa so psovali kršč. socialisti soc. demokrate in poslednji zopet kršč. socialce. Soc. demokratom so očitali kršč. socialci vse surovosti, katere so uganjali v zbornici, posebno na shodih.

(Živ pokopan.) V pokrajini Kansasu v severni Ameriki je »umrl« vsled vročinske bolezni v vojaški bolnici 70letni John Clark in bil pokopan na ukaz domačega zdravnika. Po njegovem pokopu je povedal jeden njegovih tovarišev, da so živega pokopali. S tem je povzročil tolik hrup, da so za dva dni res mrtveca odgrebli. Po neprestanem drgnjenju njegovega telesa je prišel dozdevni mrlič zopet k sebi. Izpovedal je potem, da je bil ves čas pokopavanja v zavesti, toda ničesar ni mogel storiti, da bi preprečil pokop.

(Za šolo na Muti) se je nabralo dne 26. novembra v družbi narodnjakov 12 kron. Ziveli posnemovalci!

O slovenski narodnosti.

Govoril na političnem shodu pri Sv. Marjeti ob Pesnici
J. Cerjak.

Morebiti se bo komu čudno zdelo, cenjeni kmetje, zakaj dandanes slovenska gospoda, posebno duhovniki, zahajajo med slovensko ljudstvo in mu govorijo in je poučujejo. Nekdaj se nam je samo v cerkvi pridigovalo, pa smo imeli boljše čase, nego dandanes, boš rekel. Ravno slabi časi, v katerih živite, vaša beda je vzrok, da zahajamo med vas. Napočili so drugi časi. Stanje slovenskega kmeta se je v gospodarskem in narodnem oziru tako shujšalo, da mu žuga propad, ako ne dojde o pravem času pomoč. In to pomoč bi vam radi prinesli, ki zahajajo med vas; verujte, oni so vaši pravi prijatelji. Ljubezen do vas, dragi kmetje, nagiba nas k vam, in ko bi bilo mogoče, prišli bi v vsako hišo, da vam povemo, kaj vam je v hasek in korist. Da bi bival na slovenskih tleh — od Spielfelda pa doli do Jadranskega morja slovenski rod, narod presrečen, to nam je pri srcu, to so naše želje; da vam k temu pripomagamo, to nas sili med vas, dragi slovenski kmetje.

Mi živimo v Avstriji, ki šteje mnogo rodov. Pa že od nekdanj imajo liberalne nemške vlade srce le za Nemce in Madžare, Slovanom, posebno pa Slovencem, so prave mačehe. Najmanj pa se briga za kmeta slovenskega. Dobro vedó na Dunaju, v kaki tiski, bedi da ste, a mesto, da vam pomagajo, si prizadevajo na vse kriplje, da Slovanom iztrgajo iz rok zadnje betvice njihovih pravic. Torej od zgoraj, od Dunaja, posebno pa od Gradca, nimamo pričakovati, da bi se kaj storilo za Slovenca. Zato moramo misliti na to, kako si sami s svojimi močmi, s svojimi talenti, z zdravo pametjo pomagamo.

Vaše gospodarske razmere so kaj žalostne; gospodarsko, gmotno propadate od dne do dne. Stroški naraščajo, dohodki pa se vedno bolj krčijo. Da se to stanje izboljša, treba bo se ravnati po modrih besedah gosp. predgovornika, treba nam umetnega obdelovanja našega polja, varčnosti, posebno pa združnega življenja. To je že deloma pomagalo drugod, pomagalo bo tudi pri nas.

A še v bolj žalostnem stanju je naša narodnost, narodna zavest, naš slovenski jezik. Koliko zemlje smo že zgubili v teku stoletij! Dve tretini Štajarske in Koroške sta se ponemčili, ponemčenih je sredi nas toliko mest in trgov, slovensko ozemlje je prepreženo z nemškimi šolami, dasi jih ne maramo. Naše narodne meje se krčijo od dne do dne. Da zaprečimo to ponemčevanje, da vsaj deloma dobimo nazaj, kaj je našega, da narodnostno postanemo samostojni, gospodarji na lastnih tleh, za to skrbeti je sveta dolžnost vsakega, ki še čuti v sebi iskro ljubezni do svojega naroda.

Slovenci smo vejica onega mogočnega slovanskega debla, ki poseda skoraj polovico Evrope. Slovenci smemo biti ponosni na svojo narodnost, na svoj slovenski jezik. Poleg vere nam je jezik najdragocenejši dar božji in kakor vere, se tudi svojega materinega jezika ne smemo sramovati.

Mi živimo blizu meje tujega naroda, na nemški meji, a nismo Nemci, marveč Slovenci, in če hočemo, da bode srečen naš rod, moramo ostati Slovenci, spoštovati domačo slovensko govorico. Zakaj pa? Morebiti ste že slišali, kako dandanes katoliški Nemci v Avstriji odpadajo k Lutrovi krivoveri. Pred kratkim so se bahali po svojih listih, da jih je že nad 7000 obrnilo za vselej hrbet sveti katoliški cerkvi. Ta odpad od prave vere se še širi med nemškim ljudstvom tembolj, ker ga pospešujejo Prusi sami. Večina avstrijskih Nemcev stremi po zvezi s Prusi pod prusko oblastjo. Da bi jih pa krivoverski Prusi rajši sprejeli v svoje naročje, hočejo se Prusom na ljubo poluteraniti. Pri današnji verski vnemarnosti pa je res nevarnost za avstrijske katoliške Nemce, da se pokrivoverijo. Pri nas Slovencih pa še hvala Bogu nihče

ne sili in ne nagiba k tej krivoveri. V tem oziru naša vera ni v nevarnosti. Pa kako dolgo bo to? Dokler ostanemo zvesti Slovenci, ostali bomo zvesti katoličani. Sveta vera se vam bo gotovo ohranila, ako ohranite svoj slovenski jezik; ako bi se pa ponemčili, kdo ve, če ne bi še vaši otroci, potomci, kedaj postali Lutrovi častilci?

Naš nepozabni škof Slomšek so rekli, da vera peša med Slovenci v tisti meri, v kateri se ponemčujejo. In tako je. Iz lastne skušnje vem, da so odpadniki od našega naroda, zaničevalci slovenskega jezika, res kaj slabi kristjani. Poznam veliko občino, ki je bila mnogo let, dasi popolno slovenska, v nemških rokah. Večina občanov, ki se je družila z Nemci, bila je kaj mlačna in nemarna v verskih rečeh. Mnogi se že več let niso brigali za posvečevanje praznikov in prejem sv. zakramentov. Ko so se pa spametovali, ter pristopili k slovenski stranki, bili so nekateri, kakor prerajeni, zahajali redno k službi božji in sv. zakramentom, dobro vedoč, da niso dobri Slovenci, če niso dobri kristjani. Glejte, že blagor sv. vere, od katere je odvisen vaš časni blagoslov in večna sreča, zahteva od vas, da ste vedno dobri Slovenci, da se ne sramujete svojega slovenskega jezika. Boljši ste Slovenci, boljši ste kristjani.

Slovenci smo Avstrijanci in kot taki moramo biti zvesti podaniki svojega presv. cesarja in ponosni na mogočno Avstrijo. Pa Avstrija ima dandanes mogočne sovražnike. In kje so? Nemci sami so sovražniki tako zvane «nemške» Avstrije, Nemci domačini in Nemci pruske države. Na Pruskem je močna stranka, ki želi razrušiti sedanjo Avstrijo in našega presvetlega cesarja narediti hlapca pruskega cesarja. Nemško kraljestvo mora segati od Vzhodnega pa do Jadranskega morja, torej obsegati vse naše slovenske pokrajine, to je načrt nemški, o tem se je spisal na Pruskem že mnogo knjig in že otrokom po šolah se vcepljuje ta velikonemška ideja. A tudi v Avstriji sami je velik del Nemcev zoper sedanjo Avstrijo. Imeti hočejo mesto habsburškega pruskega cesarja. Da tako daleč smo že, da se je drznil nek nemški poslanec na Dunaju žugati Čehom s pruskimi kanoni, ako se ne uklanjajo nemški želji. In sam presvetli cesar je moral letos na Koroškem opomniti beljaškega župana in njegove občane, da naj nikakor ne pozabijo, da so Avstrijanci, ne Prusi. To ni malenkost, ako mora vladar sam posegati vmes ter opominjati svoje podanike na najsvetejše dolžnosti do države. In tako očitanje zasluži večina Nemcev, ki biva po slovenski zemlji, ker čuti se bolj Pruse nego Avstrijance. Le samo en vzgled, v katerem duhu se vzgaja tu pa tam nemška mladina v Avstriji. Lani so obhajali nekateri avstrijski Nemci neko svečanost ter pri tej priliki razobesili raz hiš zastave. Tudi Maribor je bil ves v zastavah, a večinoma velikonemških frankfurtarrah. Le malo je bilo avstrijskih. Po neki ulici mariborskega mesta se sprehaja nekaj mladine ljudskih šol. Kar zagledajo avstrijsko zastavo, pa so se razjarili nad njo, kakor puran pred rudečo barvo, ter jeli pljuvati pred njo. Ko pa dosepejo do nemške zastave, začnejo veselja polni kričati svoj «heil!» Tako se godi v naši Avstriji. Avstriji sovražen duh jo že tako prešinja po Nemcih samih, da je Lueger na Dunaju očitno izrekel: v Avstriji je laže biti proti Avstriji, kakor pa nji prijazen. In s tem prusaškim duhom želijo Nemci tudi nas Slovence navdati, zato žrtvujejo vsako leto na stotine tisočakov v prilog šulvereinskih šol in «Südmarke» ki imajo namen vzgajati iz nas prusake. Glejte, dragi kmetje, zopet nova potreba, da ostanete vrli Slovenci, da bodete tudi vrli Avstrijanci. Vaš slovenski jezik, slovenska navdušenost, je najboljši jez zoper prusaške judeževe nakane nemških nacionalcev.

Naše vlade so še dandanes slepe, da tega ne uvidijo, a spoznale še bodo, da so Slovenci in Slovani sploh najzvestejši prijatelji Avstrije in glavna opora Habsburžanov.

Da le ne bi bilo za Avstrijo takrat že prepozno, ko bo dospela vlada do tega spoznanja! Ljubite torej, dragi kmetje, svojo slovensko govorico, bodite vrli Slovenci, ker to zahteva naša domovinska čast, obstanek habsburške krone!

Marsikateremu se bo zdelo čudno, zakaj Nemci toliko vsiljujejo svoj jezik Slovencem, zakaj iz Dunaja, Gradca večni klic: Slovenci učite se nemški, zakaj nam zidajo nemške šole na trdoslovenskih tleh, zakaj delijo nagrade učiteljem, ki nas ponemčujejo... Ali so si res toliko v skrbeh za naš blagor, je to v naš prid in korist? Nikakor ne. Nemci pri svojem ponemčevanju edino iščejo le svoj dobiček, a nam je to v škodo. Pokazati hočem, da je res tako. Nemci niso zadovoljni, da bi samo po nemških deželah zavzemali najboljša mesta po uradih, sodnijah, davkarijah, šolah, tovarnah, trgovinah, ampak hočejo imeti tudi med drugimi narodi one službe, kjer se dobiva najboljša plača. Prešinjeni so duha nekega oholega nemškega poslanca koroškega, ki se je drznil trditi, da je rod nemški rod gospodovalec. Torej so drugi narodi v Avstriji le sužnji. A Nemci dobro vedo, da bodo le tedaj mogoči nemški uradniki, nemška gospoda, med nami, če bomo mi razumeli ž njimi govoriti. In mesto, da se sami uče slovenščine, kakor bi bilo edino pravično, zahtevajo, da se mi vadimo nemščine, kakor da bi Slovenci živeli zavoljo uradnikov, a ne narobe. Mesto, da se en uradnik uči slovenščine zaradi 1000 Slovencev, katerih kruh uživa, zahtevajo, da se nemški uči 1000 Slovencev zavoljo enega uradnika. Ker pa ima to popolnoma turško načelo v Avstriji veljavo zavoljo naše narodne mlačnosti in malomarnosti, kateri nasledek ima to za nas? Ta, da kar mrgoli po slovenski zemlji nemških uradnikov, ta, da so nam ponemčili že toliko sveta in sredi med vami ukoreninili nemške naselbine nemška mesta in trge. Kajti nemški uradnik je nestrpen za slovenskega soseda. Na tisoče in tisoče imamo med seboj nemških uradnikov, trgovcev, obrtnikov, Nemcev, ki zavzemajo na Slovenskem najboljša, najupljudnejša mesta. Koliko pa bi jih bilo, ako bi noben Slovenec ne hotel nikdar po uradih, pri sodniji, pri davkariji, po trgovinah niti spregovoriti druge besede, nego slovenske, ko bi bili vsi Slovenci enaki nekemu vrlému županu pri Laškem, ki sicer dobro nemški zna, pa ne spregovori pred uradniki, pred svojo višjo oblastjo nemški, ako bi mu tudi za vsako nemško besedo odštel stotak? Skoraj nobenega nemškega uradnika ne bi imeli, pa tudi ne ponemčenih trgov in mest. Pripovedoval mi je nek gospod sledeče. Potoval sem po južnih Tirolah prav tam, kjer mejijo Nemci z Italijani. Pridem na meji med prve Italijane ter poskušam med njimi svojo nemško govorico, ker laški ne znam. Pa kako se začudim! Kakor bi odrezal, nihče več nemški ne govori, niti ne zna. Vse šole ob meji so popolnoma laške. Grem v gostilno, zahtevam nemški, a dobim laški odgovor, nemški ne razume krčmar. Podam se na pošto, zopet samo laško, tudi napisi in tiskovine. In uradi vsi laški, povsod trda laščina brez nemške primesi. Glejte, tam se nehajo z nemško mejo proti Italijanom nemški uradniki, nemške šole, nemški napisi, nemško govorjenje, nemški trgovci in krčmarji, nemški kapital. In ko bi tudi pri nas z nemško mejo med Slovenci se nehalo nemško govorjenje, nemški napisi, nemški duh, bi bilo to za nas slabo? Veste, kaj bi bil naravni nasledek tega? Da bi po Mariboru, Celju, Ptujju v uradih, pisarnah, šolah bili sami vaši otroci uradnikogospodje, pa bi bogate trgovine, tovarne, obrti imeli vaši otroci, ne tujci, da bi z nemško mejo se ne začela slovenska revščina, ampak slovenski kapital. To vam ne bi bilo v škodo, ako bi sedeli na najupljudnejših mestih, v najboljših službah, v bogastvu in kapitalu vaši sorodniki, vaša žlahta. Ta bi imela za vašo revščino in bedo vse drugo srce in roko, kakor tujec. Dragi kmet, hočeš sebi boljših časov in svojim otrokom boljšega

kruha, ljubi slovenski jezik, govori ga povsod, čislaj ga nad tujega. Nemci se že bojijo, da bi se mi vendar enkrat izpametovali, pa povsod govorili in pisali in zahtevali slovenščino ter spravili v vse urade svoje ljudi. Zato obeta vlada nemškimi sinovom nagrade in boljše plačo, ako se učé slovenskega jezika edino iz tega namena, da bi bili mogoči v čisto slovenskih krajih ter bi nas izpodrivali.

Dragi kmet, pogosto slišiš, kako se prezira slovenski jezik, celo zasmehuje, a nemški se ti hvali na vse kriplje in kuje v zvezde. Pa je res tvoj jezik manj vreden od nemškega? Nikdar in nikol! Kar je vstvaril Bog, vse je dobro. In isti je Stvarnik slovenskega, kakor nemškega jezika, zakaj bi bil torej manj vreden? Da, za tebe ne manj, ampak veliko več je vreden, ker ti je bolj čislati svojo mater, kakor sosedo. Tudi po cesarskih postavah ni manj vreden, nego nemški, ampak je z njim enakopraven, kakor so liberalni Nemci sami priznali ter to zapisali v § 19. temeljnih drž. zakonov. Da je ta pravica našega jezika ostala večinoma še samo na papirju, kriva je veliko naša narodna malomarnost, ker se vse premalo poslužujemo nemščini v čast slovenske govornice in pisave.

Pa se ti govori: kam pa prideš s slovenskim jezikom? Do Ljubljane, do Spielfelda potem te pa nihče več ne razume. To je grda laž. Poslušaj: Bil sem na Slatini v neki večji družbi, kjer so bili zbrani sinovi vseh slovanskih narodov, ali pa nekateri taki, ki so že dalje časa bivali med drugimi Slovani. Pa se je govorilo v tisti družbi v vseh slovanskih jezikih: slovensko, češko, poljsko, rusko, hrvaško in bulgarsko. Pa glej, vsi smo se razumeli, vsak izmed nas je razumel govorico drugih Slovanov. Torej, dragi slovenski kmet, glej koliko narodov na svetu govori tebi enako, podobno, pa te razume in ti njega. Nad 100 milijonov ljudi govori slovanske jezike in tebe, ki si morebiti le nekaj let obiskoval domačo šolo in ti je svet znan le do Maribora, Ptuja, razume te čez 100 milijonov ljudi. Vzemimo trdega Slovenca, ki ne zna drugega, nego slovenski, pa trdega Nemca, ki govori in razume edino le svojo nemščino. Kateri lahko dalje pride, in katera razume več ljudi na svetu? Slovencu je odprtega več sveta in njega razume kakih 20 milijonov ljudi več. Ali ni torej lažljivo in bedasto govoričenje, da s slovenščino nikamor ne prideš? Kdor ti tako kvasi, je podoban nevednemu otroku, ki še druge vode, kot Pesnico videl ni, pa meni, da je to največja voda na svetu in da je onkraj Pohorja že konec sveta.

Tako torej, dragi slovenski kmet, bodi ponosen na svoj slovenski jezik, slovenski rod! Govori rad slovensko, če tudi znaš nemški. Nemški govori le, če te kdo ne razume drugače. A po uradih, sodniji, davkariji, na železnici govori vedno slovenski, ker tam te morajo razumeti. Te po prodajalnicah, krčmah, ali kjer daš skupiti kaj, zaničujejo zaradi slovenskega govorjenja, obrni jim hrbet za vsikdar. Ako ne marajo tvojega jezika, ni jim treba tudi tvojega krajcarja. Ako se zgodi, da te zasramujejo pri uradih, nikar ne zamudi, pritožiti se pri višji gosposki radi takega neotesanega, krivičnega ravnjanja. Ako bi vsi tako delali, verujte mi, čez leto in dan ne bi bilo več nobenega zaničevalca krasnega slovenskega jezika na Slovenskem. Beri rad slovenske knjige, posebno naj zahajajo v vsak hram, vsako hišo in kočjo knjige družbe sv. Mohora in pa vrli »Slov. Gosp.« Kadar se spraviš k pisanju, bodisi uradno ali zasebno, piši slovenski, vsi napisi ob cestah in potih naj bodo slovenski. Slovenska zemlja naj ima povsod le slovensko lice. Skrbi, da se tvoji otroci vzgajajo v slovenščini. Za juda stare zaveze je po božji postavi bil greh, komu drugemu izročiti podedovano lastnino kot otrokom. Po besedah nep. Slomškega imaš greh, ako po tvoji krivdi otroci tvoji ne dobijo dedščine tvojih pradedov, ako se vsled tvojega zadolženja izneverijo materinemu jeziku. Če tudi je majhna, zaničevana mati Slove-

nija, ne sramuj se je, ne postani ji nezvest, ne bodi njeni izdajica. Nek veljak je rekel: ako bi bil zadnji potomec ciganskega rodu, pa bi vendar hotel ostati cigan, se tega ne bi sramoval, če tudi edini na svetu; z menoj še-le bi izmrl ta zaničevani rod. Spoštuj torej svoj rod, da te spoštujejo drugi! In Bog, ki je vstvaril Slovanov kot listja in trave, bo blagoslavljal mali narod slovenski ter ga obvaroval propada.

Narodno-gospodarstvo.

Kmetijske razmere na Danskem.

(Iz „Wiener landw. Zeitung“ preložil T. Pušenjak.)

(Konec.)

Učenci stanujejo ob času pouka v visoki šoli ter dobivajo tam tudi hrano; ena tretjina izmed njih so otroci dninarjev, ki dobivajo vse brezplačno premožnejši pa plačujejo zmerno svoto. Navadno obiskujejo tečaj v starosti od 18 do 25 let in sicer na ta način, da vsak dva tečaja zvrši. Vsako leto priredi vsaka šola jesensko zborovanje, pri katerem se zbere 500 do 1500 kmetov in kmetic. Tako zborovanje traja 3 do 4 dni; menjavajo se razni poučni govori. Vsi zborovalci z zanimanjem poslušajo razprave, kakor se tudi pridno vdeležujejo večernih sej, za katere navlašč pokličejo strokovnjake iz glavnega mesta. Povprečno dovrši vsako leto to šolo okoli 10.000 fantov in deklet, in ker ta uredba traja že 50 let, si lahko mislimo, na kako visoki stopnji omike je dansko kmečko ljudstvo. Pa to še ni vse; ponosni kmetje želijo na vsak način vedno napredovati. Zato imajo v vsaki vasi posebno društvo, ki v porazumljenju s kmetijskimi in političnimi društvi prireja poučne razprave za može in žene. Mnogo občin je imelo v zadnjih letih po 30 do 40 takih zborovanj (in sicer vsako leto) in na ta način je imelo tisoče in tisoče vaških prebivalcev priliko, poučiti se v vseh novjših zadevah. V Kopenhagnu je poseben odbor, ki skrbi, da ima vsako leto 10.000 ubogih mestnih otrok priložnost, 4 do 6 tednov prebivati na deželi med kmeti.

Premožni kmetje sprejemajo jih brezplačno. Drug odbor preskrbi po naročilu premožnih meščanov več tisočim kmetijskih otrok priliko, da si ogledajo znamenitosti glavnega mesta. Železniška vodstva dovoljujejo vsem tem otrokom prosto vožnjo. Na svojem potovanju s Kopenhagna v Kristijanijo sem srečal tri take posebne vlake, ki so bili natlačeni veselo vriskajočih otrok.

Kmetske občine imajo že dolgo časa svoje lastne zborovalne hiše, ki so jih postavili na stroške udov; ravno tako so tudi večino pokrajinskih časopisov ustanovili kmetje. Zborovalna hiša ima vedno veliko dvorano za 600 do 800 ljudi; tam se vršijo poučna zborovanja, pa tudi telovadi in pleše se po zimi.

Vseh zborovanj se pridno vdeležujejo tudi žene; često sedé z možmi vred v nadzornem svetovalstvu.

Naravno je, da ima kmečko prebivalstvo, ki se je povzpelo z lastno močjo tako visoko, tudi v politiki važno ulogo. Tudi v tem se odlikuje dansko kmetovalstvo od srednjeevropskega. Odkar se je uvedla splošna volilna pravica, je priznavala ogromna večina danskega kmetstva demokratsko načelo; zato pa se vršijo volitve vedno na korist kmečkih kandidatov. Dandanes je polovica »folke-thinga« (zbornice poslancev) kmetov. Tudi žene stojé ob času volilnih borb na strani mož, in često nastopajo ob volitvah tudi kot govornice. Z jedno besedo! na Danskem ni dremajočega in brezbriznega ljudstva, ki bi se odstranjevalo od duševnega narodnega življenja. Kmetski stan se je povzpelo tam iz lastne moči na kvišku, zato zavzema tudi mogočno stališče v državi. On pa si je tudi tega svest in skrbno čuva, da se mu ne prikrajša kaka prednost. To trdnostališče pa

prihaja od vzajemnosti. Tam ni napihnjenega velikega kmeta, ki bi si mislil, da je kaj več, nego njegov manj premožen sosed ali celo kmetijski delavec.

Pri njih velja načelo: »Kmet je kmet« bodisi, da ima večje ali manjše posestvo, ali pa, da samo proti plačilu pomaga pri kmetiskem delu. Tam tudi ni praznega besedičenja po gostilnah in žganjarijah, kjer polovičarji prodajajo svojo modrost, duševni lenuhi pa pobožno poslušajo bedarije, ki jih jim ponujajo; vsak se je izučil enako ter lahko spozna, kaj je v korist njegovemu stanu, in ni mu treba se dajati od drugih poučiti.

Se samo moralno vzajemnostjo pa še danski kmetje ne bi dosegli tega, kar so dosegli. Trebalo še je nekaj družega: gmotne združitve, oprostitev od prekupecev, popolnega izkoriščenja izdelkov in zboljšanja in povečanja posestev. Z neverjetno žilavostjo so kmetje odtegnili morju, močvirjem in puštinjam 310 km² zemlje, ki jo sedaj obdelujejo. Na tem prostoru je nastalo v zadnjih 30 letih 20.000 novih kmetij. Z umnim ravnanjem so dosegli povprečno 15 kratni pridelek*), v dobrih letinah se ta zviša do 20—24 kratnega. Glavno pozornost pa posvečujejo v poslednjih letih mlekarstvu, in odtod toliko živine na paši. Pokrajina Jütland sama šteje 325 živinorejskih društev. Pri takem obširnem mlekarstvu pa je bilo treba zavreči starodavne navade ter se poprijeti novjših pridobitev.

Posrečilo se jim je to edino le s pomočjo zadrug in lahko rečem, da je cela Danska preprežena z mnogobrojnimi zadrugami. Skoraj povsod nadomešča parna sila ročno delo, in kmalu bode prvo izpodrinila elektrika. Izvoz je vsled teh izboljšanj ogromno narastel. L. 1870. izvozili so 4¹/₂ milj. kg. surovega masla. l. 1894. pa že 35 milj. kg.; in ta izvoz še vedno narašča. Skoraj polovica vsega sirovega masla, kar ga porabi Angleška, prihaja iz Danske. 150 kmečkih mlekarških zadrug se je združilo v veliko izvozno družbo za sirovo maslo, katera ustanavlja v angleških mestih skladišča za sirovo maslo. Na enak način narašča izvoz plemene in klavne živine. Na angleškem trgu zavzema Danska glede slanine drugo mesto. 100.000 živih svinj, ravno toliko goved in 14.000 konj se pošlje vsako leto v inozemstvo. Razen teh je še na Danskem mnogo pekarskih, pivovarskih in mlinarskih zadrug, in skoraj vsaka občina ima konsumno društvo. Danski kmetje strogo gledajo na to, da njihov denar kroži le v njihovih rokah, zato na nekaterih krajih ustanavljajo že kmečke banke in kmečke zavarovalnice, ktere vodijo spet le kmečki uradniki.

Na ta način so danski kmetje država v državi sami, in nek danski državnik je imel prav, ko je izustil ponosne besede:

«Ko bodo enkrat v prihodnjem stoletju dospeli kmetje velikih držav do državljanske samozavesti in do umevanja napredka, tedaj bodo pripoznali danske kmete kot predstražo velike kmečke osloboditve.»

V prihodnjem stoletju! Ako prepotujemo nekatere pokrajine naše domovine ter premotrujemo kmečke razmere, ne moremo čisto pritegniti dobro mislečemu Dancu. Nasprotno; pri nas bo še pač trajalo menda več stoletij, predno se našim kmetom odpró oči ter bodo spoznali, da le v blagostanju vseh je tudi blagostanje posameznika, in da je konečna in trajna pomoč trpečemu kmečkemu stanu le mogoča, če si sam pomaga.

A. Gundaccar v Suttner.
(Kuhinja ruskega carja.) Glavni upravnik je grof Beckendorf, ki ima še uradnika Francoza. V kuhinjski pisarni je 16 pisarjev; dalje 24 uradnikov v jedilnici, 4 voznički, 34 lakajev, 18 ponočnih slug in 54 strežajev pri pojedinah. V prvi kuhinji sta 2 višja in 4 nižji predstojniki, 38 kuharjev, 20 pomagáčev in 32 kuhinjskih služabnikov. Zraven še 25 pekarjev in slaščičarjev. Skupaj 273 ljudij.

*) Pri nas pa često le 5 kratni; kje smo še?

Opomnja prelagateljeva.

(**Celjsko pevsko društvo**) priredi dne 3. decembra dramatsko predstavo v «Narodnem domu». Igrala se bode igra «Tat v mlinu,» komična burka s petjem v 3 dejanjih. Začetek ob pol osmi uri zvečer.

(**Bralno društvo v Pišecah**) priredi na praznik M. Božje t. j. 8. decembra po večernicah v šolskih prostorih svoje letno zborovanje z navadnim sporedom; obenem se bo pobirala društvenina. Pri tej priliki bode predaval deželni potovalni učitelj M. Jelovšek o umni živinoreji s posebnim ozirom o umni svinjereji. K obilni udeležbi vabi odbor.

(**Zveza slovenskih posojilnic**) je imela dne 16. novembra občni zbor. Poročilo nam je vsled pomankanja prostora zakasnelo. Najzanimiveje za nas je, da se je Zveza isti dan izrekla, da bo vedno podpirala združeno gibanje in da svojim članom-posojilnicam ne bo branila, podpirati različnih zadrug, tje je le potrebna varnost. Predsednikom se je izvolil g. Miha Vošnjak, podpredsednikom g. dr. Iv. Dečko, odbornikom za Štajarsko dr. Serbec. Ko izide letopis Zveze, spregovorimo več o njej.

Politični shod pri Sv. Majeti ob Pesnici.

V nedeljo dne 26. novembra t. l. je jareninsko politično društvo zborovalo pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Tudi s tukajšnjim shodom je lahko društvo zadovoljno, kajti zbralo se je lepo število slov. kmetov domačinov, pa tudi sosedov, posebno vrlih Peterčanov je bilo navzočih častno število, med njimi župani peterški, jareninski in jakobski.

Po srčnem pozdravu društvenega predsednika je prvi govoril veleposestnik Franc Mlakar iz Hošnice pri Slov. Bistrici, kako si naj slov. kmet zboljša žalostni gospodarski položaj. Vse nas je že mikalo slišati tega izvrstnega kmetovalca in navdušenega narodnjaka. Naše pričakovanje nas ni varalo; govoril je dovršeno lepo, iskreno, pa vseskozi praktično.

Slabo se nam godi. Na lastno pomoč se moramo zanesti. Ni darežljive roke, ki bi

nam pomagala. Torej pomagajmo si sami. Trudimo se sicer, pa ne delamo tako, da bi se nam vzvišali dohodki.

Živinoreja še največ da: gnoj in živino, torej dvojen dobiček. Treba nam dobrih plemen. Zato morajo skrbeti okrajni zastopi. Slovenjebistriški je v času, odkar je v slov. rokah, skoraj podvojil živino, ker je kmetom po ceni priskrbljeval najboljše plemenjake. Mariborški nemški okrajni zastop v tem oziru stori ubogo malo! Treba je tudi dobre krme. Tu vse poblati Pesnica. Kmetje, občine, prosite vsi za nje uravnavo. Sadjereja da lepe dohodke, pa še več bi nam lahko dala. V ta namen je treba, da imamo manj sort, pa te najboljše, ki največ veljajo v kupčiji. Drevju je treba gnojiti vsaj vsako tretje leto. Zgornja plat pri drevesu se odkoplje, pa ne, da bi se odrle korenine, se da gnoj notri in zemlja se obrne narobe. Že prekapanje samo veliko koristi. Proti raznim škodljivcem je treba pred zimo drevo pobeliti z zmesjo iz apna, ilovice in govejega blata; apna ne sme biti preveč. Staro drevo gnojimo z gnojnico spomladi, ker potrebuje tanke hrane. Gnojnica se premalo ceni. Eden liter gnojnice je vreden 1 vinar; koliko gold., koliko stotakov steče žal po potokih! Treba začeti z umetnim gnojem. Da najmanj 150% dobička. Prvo leto je seno plačano, drugo leto je dobiček zastonj. Za jeden oral travnika stane umetni gnoj približno 18 gld.

Vinogradi nam hirajo. Treba nam saditi amerikanca. Marsikje ne uspeva, ker ni zemlja zanj. Izberimo si torej sorte, ki jim zemlja dotičnega kraja ugaja. Gnojiti treba tudi gorice. Bolje manj gorice, pa tiste bolj gnojene. Prihranimo si veliko stroškov, pa lahko skrbimo za druge kulture. Poleg škropljenja je sedaj treba tudi žvepljati. Ko je mladika prst dolga, žveplaj prvokrat od zgoraj, da bo listje čisto rumeno, ravno tako drugokrat, pa še pred cvetjem, tretjikrat pa žveplaj po cvetju, takrat le grozdje. Vino ti ne bo imelo žvepljenega okusa. Žveplaj pa le v solnčnem dnevu, ne v rosi, zjutraj ali zvečer. Viničar ti na dan požveplja 4000 trsov. Uspeh ne bo zastonj.

Naša polja bi nam tudi lahko veliko več nesla. Toda nekateri premalo gnojijo, drugi pa pustijo njive puste ležati. Ni dovolj le zemljo obdelovati, temveč umno jo moramo obdelovati. Gospodarska knjiga je imenitna. Brez zapisnika dohodkov in stroškov ni mogoče umno gospodarstvo. Treba je kmetu poduka. Primernih šol nimamo, moramo se učiti sami. Vsak kmet bi naj prebiral dobre, koristne časnike, posebno še «Slov. Gospodar». Knjige Mohorjeve naj bi bile pri vsaki hiši. (Konec prih.)

Loterijne številke.

Gradec 25. nov. 1899 34, 90, 80, 27, 59
Dunaj „ „ „ 80, 48, 12, 78, 32

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,
darujte za šolo v Muti

Današnji list obsega 10 strani.

Dva konja, mlada in zdrava, za težo in leg dobra, sta na prodaj. Kje? pove župnik v Leskovcu. 2

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. **Sušilnice** za sadje in zelenjavo. **Škropilnice** proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. **Aparate** za sumparavanje lozov.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. **Stiskalnice** za seno in slamo ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najbolj oljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49. 17-20

Zastopniki se iščejo. — Ceniki brezplačno.

— Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati. —

Zaloga in posojilnica glasovirjev Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zalogo

novih glasovirjev

in pijanin

(s križnimi strunami, orehovo polituro, črni in ameriški orehov les)

kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriškem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah. 10—12

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo

Posojila po najnižji ceni.

Rudeč zavoj z belim pasom!

Ste uže kedaj poskusili pravo Oelzovo-kavo? Ako še ne, potem ne mudite se, ker ravno ta kava je najboljša primes k bobovi kavi. Samo paziti morate, na to Vas posebno opozarjamo, da je vsak zavoj rudeč z belim pasom.

Dobiva se v špecerijških trgovinah!

Dopisnice razglednice

(Ansichtskarten)

izdeluje podpisana prav lično, hitro in po ceni.

Kdor želi založiti kako razglednico mora doposlati fotografijo dotičnega kraja.

Za obila naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila Maribor

Koroška ulica št. 5.

Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.

P. n.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem svojo trgovino premestil v

Poštne ulice št. 3.

in da sem jo z zimskim blagom popolnoma na novo založil.

Posebno priporočam mojo veliko zalogo **suknena blaga za moške obleke, vsake vrste volne in porhante za ženske obleke, Jägerjove srajce, zimske robce, odeje in koce** po najnižjih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Dolenc.

5-5

Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.

Najnovjši stroji za pripravo poklaj:

Slamoreznice, krompir- in reporeznice, drobilni in stiskalni stroji, soparni stroj živinske poklaj, prenosilne peči s štedilnim kotlom, kateri slednji je pološen, ali ne, vravnano tako, da stoji, ali se prevažajo, da se kuha ali pari v njem živinska poklaja, krompir; služi še drugim gospodarskim in domačim potrebam itd.

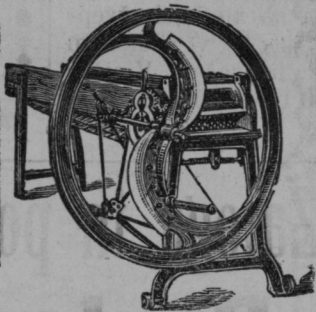
Nadalje: **Stroji za luženje turšice, čistilnice za žito (vetrnice), žitni trijeri (žitočistilniki), stiskalnice za seno in slamo,** ki se gonijo z roko, stojijo, ali se lahko prevažajo. Vse imenovane stroje izdeluje in prodaja z jamstvom, da so najboljše, najtrpežnije izdelani,

PH. MAYFARTH in drug,

c. kr. izjemno priv. tovarne gospodarskih strojev, livarne in fužine s parom
Na Dunaju, II./I Taborstrasse št. 71. 4-6

Odlikovani z več kot 400 zlatimi, srebrnimi ter bronastimi kolajnami.

Ilustrovani katalogi in priznanilna pisma gratis. — Zastopniki in prekupci se želijo.

Za pranje pri boleči koži pri

Ljudeh in živalih

ni boljšega sredstva, nego

Schichtovo patentno milo

(trdo kalimilo)

z znamko laboda.

varstvena znamka.

V obče je znano, da je to milo najboljšo sredstvo čistiti **volneno in svilnato robo,**

ter da prav lepo pere pri najmanjšem trudu in največji varčnosti obleke belo perilo. To milo dvakrat več izda, kakor vsako drugo. — Če se v kakem kraju ne prodaje, obrni se naravnost do tvrdke, ki pošlje za 2 gld. 50 kr. franco po celi Avstriji in Ogrski zavoje po brutto 5 kgr. 4-8

Jurij Schicht, Aussig a./Elbe, tovarna mila, sveč in olja.

Največja tovarna teh izdelkov v Evropi. — Schichtovo patentno milo je bilo na internacionalni razstavi na Dunaju 1894 odlikovano z zlato kolajno.

Izjava!

Jaz Franc Goršek posestnik v Št. Ilju po domače Gradišnik sem že dalje časa sumničil «Sadjerejsko in vino-rejsko društvo v Št. Ilju» da je pri trgatvi ameriškega društvenega nasada mojo brajdo obralo. Prekličem vse svoje besedičenje in prosim javno razžaljeno društvo za odpuščenje.

Janez Schindler,

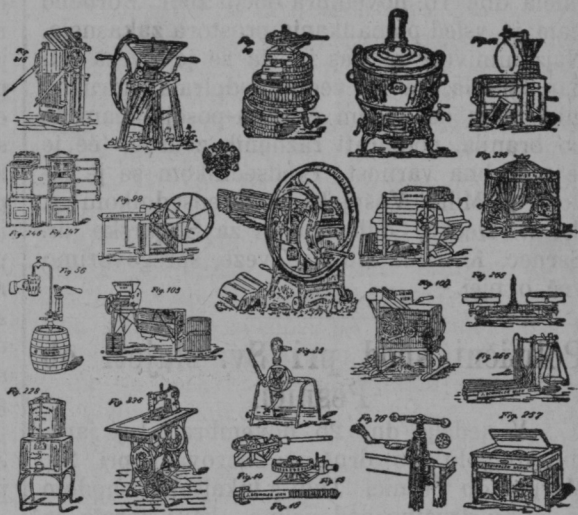
Dunaj III., Erdbergstr. 12,

pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za **poljedelstvo, obrt in hišne potrebe.** Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 15-18
lastnik privilegij.

Dunaj III., Erdbergstrasse

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v barvarski ulici 7, v Ptuj, (v hiši kjer je poprej prodajalnica Martina Muršeca bila) **prodaja naravno domače žganje po zelo nizki ceni.** — Posebno se priporoča za delavce droženka, tropinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 16

Kje je v Mariboru po ceni?

V Dravski ulici št. 4, pri

Adolfu Wessiaku.

Velika zaloga suknenega, platnenega in vsakovrstnega modnega blaga

za moške in ženske obleke, vsake vrste štofov, kamgarnov, kašmirjev, perkalov in parhantov v vseh bojah od najcenejše do najfinejše vrste, navadnih in svilenih robcev, gorke srajce, manšete, zavratnike itd.

Blago je iz prvih in najboljših tovarn in ni preležano, vendar pa lahko vsacega prav ceno postreže 4-6 udani trgovec Adolf Wessiak.

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
Anton Rebek kolodvorske ulice, 29, Ljubljana.

ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 36

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki

za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom v Ptuju zraven glavarstva

priporoča slav. občinstvu in prekuovalcem veliki izbor kovčkov platnenih in usnatih, denarnic, pip lesenih in porcelanastih, denarnic, ustnikov, cevi zd pipe, žepnih nožev, škarij, nožev in vilic, žlic, britev, očal, šivank, igel za lase, glavnikov, krtačic, mila, parfumov, harmonik kakor tudi šila, dret, špagovine itd.

Dalje različnih krtač, remen in pasov, gumbov, brošk, prstanov in rinčic.

Istotam dobiva se lepi pismeni, kancelijski konceptni, svilnati in barvani papir, kovrtov in vizitnic v vseh velikostih, prodaja se po zelo ugodni ceni.

Zaloga tiskovin, molitvenih in šolskih knjig. — Na veliko znižane cene, zunanja naročila se možno točno odposiljajo. Priporoča se z velespoštovanjem

6

J. N. Peteršič, Ptuj.

Najboljše strune za cite, gosli, kitare in tamburice.

Vsake vrste okvirov in različnih podob

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedeneca v Mariboru,

Kokoschinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

43

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikoriij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine pripravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 12

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Na prodaj.

Hiša, v kateri je trgovina mešanega blaga, prodaja c. kr. tabaka in pismenih znamk. Stoji na najlepšem prostoru in v denarnem kraju blizu šole in med dvema cerkvama brez konkurence. Več pove **Franc Golčer v Čadramu p. Oplotnica.**

2-3

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine **Golitsch** pri **Konjicah**, 10 let stari, duha in telo kreptajoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 glđ. **franko** na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 glđ. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.** 41-50

Zelo velika zaloga in nizke cene.

Priporočam svojo popolnoma novo sortirano zalogo: novošegnega suknja za moške in dame, vse vrste porhanta, oksfortov, posteljnine, perila, robcev, miznih prtov, servietov, bele in barvane tkanine, vsake vrste srajc, hlač, šalov, zimskih robcev, pletenih nogavic, volnenih in svilnatih robcev in vsakovrstne podlage.

4-10

Obilnemu obisku se priporočujoč, sem udani

Matevž Stergar,

V Gosposkih ulicah 11, k „Zvezdi“ v Mariboru.

K „Zvezdi“ v Gosposkih ulicah.

K „Zvezdi“ v Gosposkih ulicah.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične uade, odvetnike in notaj e, tgovce, hôtele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak u ad ali zasebnike štampilije (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Stomšekove

„PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovernosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Autonomatična past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Past za ščurke (grile) „Eolipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane glđ. 1-20. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. 12-12

M. Feiht, Dunaj, II./b, Taborstrasse 11.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleštnike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 44

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še menj!

13 leta sem izprijčano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srčnih, žilodecnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

10 tisuč

cepljenega trsja na podlagi rip. portalis in rupertris Monticola različnih sort kakor: Mosler, Valschriezling, Portugieser beli, Sylvaner, Veltliner, Trunta, in Beli rafol 1000 komadov 180 kron, tudi imam 4000 komadov divjakov riparia portalis 1000 komadov 16 kron. Trte se bodo odajale ali jeseni ali pa spomladi prihod. leta in so dobro ukoreninjene in zaraščene ter za vsako trto jamčim. — Oglasiti se je vsaj do novega leta pri gospodu 4-5 Antonu Slodnjak, trtničarju v Juršineh pri Ptuju.

Trgovina

z mešanim blagom Jakob Volovec, Ljutomer, poleg tudi prodaja lectarije in izdelovanje vseh velikosti voščenih sveč, vse po najnižjih cenah. V hiši gospe Ana Kornpichl vis-a-vis gostilne Janez Vaupotiča. — Za mnogobrojna naročila se priporoča. 1-3

V najem

se da gostilna, c. kr. prodaja tobaka, prodajalnica za mešano blago, vrt in nekaj zemljišča. Do farne cerkve je 130 stopinj, do železniške postaje pa pol ure. Več se izve pri lastniku Jož. Pirš, pri Sv. Jerneju, p. Konjice. 2

Gostilna „Brühl“

novi prezidana s prijaznimi in svetlimi sobami na prijaznem kraju nalašč za izletnike primerna in komaj 10 minut od mesta oddaljena, zraven 2 in pol orala zemlje, pri hiši primerne shrambe, je na prodaj. Več se izve pri posestnici Liza Ivanuš, gosposke ulice 50, II. nadstr. v Mariboru. 4

Na znanje!

Da pojasnim zmotljivo govorenje, naznanjam, da sem kupil trgovino g. V. Wanousa na voglu glavnega trga in dolgih ulic (Langgasse) v Radgoni, katera se je že 35 let pečala s prodajo špecerij, zelišč in semenj. Ker sem bil v tej trgovini 10 let, se spoznam s prodajo zelišč in imam postavno pravico prodajati jih. V trgovini se ni zgodila nikakoli prememba. Jaz ostanem zvest do zdanjemu trgovskemu principu, prizadeval si bom reelno in po najnižji ceni z najboljšim blagom ustrezati svojim odjemalcem. 1

Priporočam kavo izbornih vrst, tudi dobro praženo, sladkorji po vsaki ceni, ječmenovo kašo, rozine, vinske jagode, čisto svinjsko mast špeh, slive, sveče, milo, škrob, kakao, čokolado, dišave, olja vsake vrste, žganje, cvet čaj in rum, kakor tudi vsa postavno dovoljena sortirana želešča, korenje, semena.

Priporočaje se p. n. občinstvu obljubim, da bom vsem najtočneje streget. — Z odličnim spoštovanjem.

Rihard Prettner,

prej V. Wanous, trgovina špecerij, materialij in semenj v Radgoni.

Na prodaj.

Kmečko poslopje, mlin s 3 tečaji, stope, preša za olje, zemljišča okoli 30 oralov, obstoječe iz njiv, travnikov, sadonosnika, gozda in gorice z viničarsko hišo. Hram je nov, ima 3 sobe, kuhinjo in obokano klet. Mlin na dobri močni vodi. Vse v lepem kraju na dobri poti ter sodi za kako gostilno, pol ure od cerkve. Proda se zaradi boleznih posestnikov. Več o tem se izve pri Janezu Žižek na Ščavnici p. Radgona.

Naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti častitim gospod v mestu in na deželi, da izdelujem obleke vsake vrste po najnovejših dunajskih in berolinskih modnih časnikih in to zelo elegantno in po nizki ceni.

Poučujem tudi v prikrojevanji in izdelovanju oblek po zelo lahkem načinu.

Priporočujoč se, da me počastite z mnogobrojnimi naročili se bilježim udano 6-

Tončika Koren,

krojačica za ženske obleke Maribor. Nagystrasse št. 10

Svoji k svojim!
Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, in jih bom dobro plačal. — Nadalje kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino. Kupim tudi suhe orehe, suhe in sveže hruške, želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim gg. duhovnikom naznanjam, da imam vsakovrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.

Kupujem vsakovrstno sadje za prešati kakor tudi namizno na cele vagone in tudi manj. Kdor ima kaj pošlji ceno in vzorec. Z velespoštovanjem 8-

Anton P. Kolenc.
„Pri dobrem pastirji!“

Izvrstne gospodarske konjske odeje

145x200 cm. velike (torej pokrijejo celega honja) s 3 širokimi bordurami, debele, močne in tople kakor kožuhovina, se zavoljo priprostitih bordur prodajajo po prav nizki ceni naravnost gospodarjem na kmetih in sicer

1 komad 2 gld. 25 kr.,
par pa po 4 gld. 20 kr.

Franco, če se jih vzame nad 6 parov. — Denar se naprej pošlje ali s povzetjem. 3-3

Natančni naslovi se pošiljajo

M. Schwager, Dunaj II/1
Glockengasse 9.

Na tisoče priznalnih pisem in naročil.

Iščem prostor za trgovino, če mogoče brez konkurence. Ponudbe se naj pošiljajo pod št. 15. Poste restante Radgona.